

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور ۹۹ نظام جدید.
نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۱. پاسخ صحیح گزینه ۳

(الف)

می توانند صاحب تولید شوند. می توانند دستمزد بگیرند و در سود و زیان شریک نشوند.	عوامل انسانی:	در اقتصاد اسلامی:
یا به صورت قرض الحسنه در تولید مشارکت می کند و اجر الهی و اجتماعی می برد. یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک می شود.	صاحب سرمایه مالی	

صاحب سرمایه مالی (پول) نمی تواند مانند صاحب سرمایه فیزیکی (تراکتور) اجاره بگیرد؛ زیرا ربا در اسلام حرام است.
ب) اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست.
بیکاری داوطلبانه: برخی افراد حاضر به کار نیستند.
بیکاری اصطلاحی: برخی در حال جابجایی از کاری به کار دیگر هستند.
ج) به دلیل حضور بانکها در سرمایه گذاری غیرمستقیم از طریق استفاده از عقود اسلامی مجاز برای اعطای تسهیلات مالی به مشتریان خود، که در بخش واقعی اقتصاد است، سود بانکی (علی الحساب یا قطعی) اعطایی به سپرده گذاران در قانون، ربا تلقی نشده است.

سؤال ۱۲۲. پاسخ صحیح گزینه ۴

ریال $2,640,000,000 = 2,200 \times 1,200,000,000$ = درآمد سالانه بنگاه

ریال $144,000,000 = 12,000,000 \times 12$ = اجاره سالانه بنگاه

ریال $152,000,000 = 850,000 \times 15 \times 12$ = حقوق سالانه همه کارکنان

ریال $45,900,000 = 153,000,000 \times \frac{30}{100}$ = هزینه استهلاک سالانه ماشین های تولیدی

ریال $527,900,000 = 144,000,000 + 152,000,000 + 185,000,000 + 45,900,000$ = هزینه های مستقیم سالانه بنگاه

ریال $2,112,100,000 = 2,640,000,000 - 527,900,000$ = سود سالانه بنگاه

سؤال ۱۲۳. پاسخ صحیح گزینه ۴

الف) بهره‌وری = به دست آوردن بیشترین خروجی (تولید) با کمترین ورودی (کمترین هزینه)
در بین دو تولید کننده که هر دو عوامل تولید یکسان دارند، آن که محصول بیشتری تولید کند، بهره‌وری بیشتری دارد.
ب) اگر انسان در نیازهای مادی و حیوانی خود متوقف شود، کمال جویی به نوعی از سیری ناپذیری تبدیل می شود. (مانند انسان تشنه‌ای که تشنگی خود را با آب دریا برطرف می کند که در این صورت تشنه تر خواهد شد).
ج)

- ۱- منابع و امکانات در دسترس انسان محدود است. کمیابی گفته می شود.
۲- انسان در بهره برداری از منابع محدودیت دارد. به دو محدودیت منابع

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور ۹۹ نظام جدید.
نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۴. پاسخ صحیح گزینه ۳

میلیون ریال ۴۸۰ = ارزش ماشین آلات (بخش صنعت)

$$\text{میلیون ریال } ۲۸۸ = \frac{۶۰}{۱۰۰} \times ۴۸۰ = \text{ارزش مواد غذایی}$$

$$\text{میلیون ریال } ۳۸۴ = \frac{۵۰}{۱۰۰} \times (۴۸۰ + ۲۸۸) = \text{ارزش خدمات}$$

میلیون ریال ۱۱۵۲ = ۴۸۰ + ۲۸۸ + ۳۸۴ = ارزش خدمات + ارزش مواد غذایی + ارزش صنعت = تولید ناخالص داخلی

$$\text{میلیون ریال } ۳۸۴ = \frac{۱}{۳} \times \text{G.D.P} = \frac{۱}{۳} \times ۱۱۵۲ = \text{هزینه استهلاک}$$

میلیون ریال ۷۶۸ = ۱۱۵۲ - ۳۸۴ = هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی

$$\text{ریال } ۳۸ / ۴ = \frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{۷۶۸}{۲۰} = \text{تولید خالص داخلی سرانه}$$

ارزش کالاهای واسطه‌ای در محاسبات تولید کل کشور لحاظ نمی‌شوند.

سؤال ۱۲۵. پاسخ صحیح گزینه ۲

الف) بورس از طریق تشویق مردم به پس‌انداز و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیتهای مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است
ب) ۴۷ (حقوق اقتصادی شهروندان) «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.»
ج) چنانچه به‌طور مثال عمر سرمایه‌های فیزیکی یک بنگاه تولیدی ۲۰ سال باشد، سالانه معادل ۵٪ آن سرمایه به عنوان هزینه استهلاک باید منظور گردد و از تولید کل کم یابد.
د) بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

سؤال ۱۲۶. پاسخ صحیح گزینه ۱

درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول یک سال نصیب اعضای جامعه می‌شود. این درآمدها عبارت‌اند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکتها و مؤسسه‌ها می‌شود.
الف) بنابراین ردیف ۱ (درآمد صاحبان سرمایه) همان قیمت خدمات سرمایه است و ردیف ۶ (درآمد صاحبان املاک و مستغلات) همان اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره است.
ب)

$$\text{میلیارد ریال } ۶۲۵۱ = \frac{۱}{۳} \times ۱۸۷۵۳ = \frac{۱}{۳} \times (۹۸۹۷ + ۸۸۵۶) = \text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۶} = \frac{۱}{۳} \times \text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۶۵۹۸ = \frac{۲}{۳} \times ۹۸۹۷ = \text{درآمد صاحبان سرمایه} = \frac{۲}{۳} \times \text{سود شرکتها و مؤسسات}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۳۰۵۹ / ۶ = \frac{۱}{۵} \times ۱۵۲۹۸ = \frac{۱}{۵} \times (۶۴۴۲ + ۸۸۵۶) = \text{مجموع درآمد ردیف‌های ۴ و ۶} = \frac{۱}{۵} \times \text{درآمد حقوق‌بگیران}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۴۱۱۰۳ / ۶ = ۹۸۹۷ + ۶۲۵۱ + ۶۵۹۸ + ۶۴۴۲ + ۳۰۵۹ / ۶ + ۸۸۵۶ = \text{درآمد ملی}$$

ج) با تقسیم درآمد ملی به جمعیت کشور، درآمد سرانه به‌دست می‌آید.

$$\text{ریال } ۸۲۲,۰۷۲ = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{۴۱,۱۰۳,۶۰۰}{۵۰}$$

د) مفهوم و معنای سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور ۹۹ نظام جدید.
نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۲۷. پاسخ صحیح گزینه ۱

الف) اصل چهل و چهارم قانون اساسی با تعیین سه بخش مهم در اقتصاد، گستره فعالیت آن‌ها را مشخص می‌سازد: «نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است. ب) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است. ج) کار آفرین، نوآور و خطرپذیر است.

خطرپذیری $\times$ نوآوری = میزان کارآفرینی در هر کسب و کار
د) در بازار انحصاری: انحصارگر قیمت‌گذار است و خریداران قیمت‌پذیر
در کشور ما شرکت توانیر (به دلیل طبیعی) و شرکت‌های خودرویی (به دلایل قانونی) انحصارگر در فروش کالای خود به‌شمار می‌روند.

سؤال ۱۲۸. پاسخ صحیح گزینه ۲

تولید در سال پایه - تولید در آن سال به قیمت ثابت = افزایش مقدار تولید در سال مورد نظر
تولید در همان سال به قیمت ثابت - تولید در آن سال به قیمت جاری = افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال مورد نظر
هزار میلیارد ریال $610 = 4220 - 4840$ = افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال دوم
هزار میلیارد ریال $1100 = 4860 - 5960$ = افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال سوم
هزار میلیارد ریال $230 = 4000 - 4230$ = افزایش مقدار تولید در سال دوم
هزار میلیارد ریال $860 = 4000 - 4860$ = افزایش مقدار تولید در سال سوم

سؤال ۱۲۹. پاسخ صحیح گزینه ۴

الف)

با داشتن یک ماده گران‌بهای معدنی مانند نفت توانسته‌اند به درآمد سرانه بالایی
تعداد بسیار کمی از کشورهای در حال توسعه و صادرات مقادیر زیادی از این ماده‌ی معدنی دست

پیدا کنند اما از لحاظ شاخص‌های توسعه وضعیت مطلوبی ندارند.

به عنوان مثال: کشور قطر که با جمعیت ۹۱۰ هزار نفر، تولید ناخالص داخلی سرانه سالانه به قیمت‌های ۲۰۱۱ در حدود ۱۲۷۵۶۲ دلار PPP دارد. (رتبه ۳۲ را در شاخص توسعه انسانی دارد).

ب) مسکین در ادبیات اقتصادی وضعی بدتر از فقیر دارد، مسکین کسی است که حتی در صورت دسترسی به امکانات معیشتی، توانایی استفاده از آن‌ها را هم ندارد.

ج) در مواقع رکود افزایش مخارج دولت (جاری یا عمرانی) و کاهش در نرخ‌ها یا پایه‌های مالیاتی بهترین راه تحریک تقاضای عمومی است.

د) مالیات بر ارزش افزوده: نوعی مالیات غیرمستقیم است که بر مصرف کالاها و خدمات وضع می‌شود.

این نوع مالیات چندمرحله‌ای و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا نهایی شدن کالا برحسب ارزش افزوده، مالیات گرفته می‌شود. مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات چندمرحله‌ای است که کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

ه) بانک جهانی (BW)

صندوق بین‌المللی پول (IMF)

سازمان تجارت جهانی (WTO)

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور ۹۹ نظام جدید.
نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۳۰. پاسخ صحیح گزینه ۱

تولید کل به قیمت ثابت در همان سال - تولید کل به قیمت جاری در همان سال = میزان افزایش قیمت (تورم) در یک سال
تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم - تولید کل به قیمت جاری در سال دوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال دوم
تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم - $۳۸۷ = ۵۰۳۴$
هزار میلیارد ریال $۴,۶۴۷ = ۵۰۳۴ - ۳۸۷$ = تولید کل به قیمت ثابت در سال دوم
تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم - تولید کل به قیمت جاری در سال سوم = میزان افزایش قیمت (تورم) در سال سوم
 $۱۰۲۰ - ۸۳۹۰$ = تولید کل به قیمت جاری در سال سوم
هزار میلیارد ریال $۹,۴۱۰ = ۱۰۲۰ + ۸۳۹۰$ = تولید کل به قیمت جاری در سال سوم
میزان تولید در سال پایه - میزان تولید در آن سال به قیمت ثابت = میزان افزایش تولید در یک سال معین
میلیارد ریال $۷۴۷ = ۴۶۴۷ - ۳۹۰۰$ = میزان افزایش مقدار تولید در سال دوم
میلیارد ریال $۴۴۹۰ = ۸۳۹۰ - ۳۹۰۰$ = میزان افزایش مقدار تولید در سال سوم

سؤال ۱۳۱. پاسخ صحیح گزینه ۱

الف) نرخ دلار در بازار ارز کشور به طور روزانه نوسان و تغییر دارد. در نتیجه نرخ دلار در بازار کشورها معیار مناسبی برای تبدیل تولید ملی کشورها به آن و مقایسه با هم نیست. ← از دلار دیگری به نام «دلار رفاهی یا دلار برابری قدرت خرید» (PPP) استفاده می کنند.
ب) اصلاح ساختار توزیع درآمد، عادلانه تر کردن آن و مقابله با فقر مستلزم توانمندسازی افراد و به ویژه مولد کردن آنهاست.
ج) توجه به زیرساختها و سرمایه گذاری در مناطق محروم از جمله سیاستهای توسعه ای به شمار می رود.
د) یکی از منابع تأمین درآمد دولت، تأسیس شرکت های دولتی و یا سرمایه گذاری های تولیدی است. تمامی درآمد حاصل از فروش کالا و خدمات شرکت های دولتی به استثنای بانکها، بیمه های دولتی و برخی سازمان های توسعه ای به حساب های معرفی شده از سوی خزانه داری کل کشور واریز می شود.
ه) محصولات راهبردی، کالاها و خدماتی را که تولید آنها بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار و ... انجام می شود. مانند: کالاهای ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (نفت، هسته ای و انرژی های نو)، صنایع نظامی و دفاعی که می تواند موجب بهانه جویی و سلطه دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود.

سؤال ۱۳۲. پاسخ صحیح گزینه ۴

واحد $۷۰ = \frac{۱}{۵} \times ۳۵۰$ = ارزش پولی مسکوکات
واحد $۱۱۵۰ = ۱۵۰۰ - ۳۵۰$ = سپرده غیر دیداری $\Rightarrow$ سپرده دیداری + سپرده غیر دیداری
سپرده غیر دیداری + سپرده دیداری + اسکناس + مسکوکات + قرض الحسنه = نقدینگی
واحد $۵۲۲۰ = ۱۴۵۰ + ۷۰ + ۲۲۰۰ + ۱۵۰۰$ = نقدینگی
ارزش پولی موجودی حساب های قرض الحسنه + سپرده غیر دیداری = شبه پول
واحد $۲۶۰۰ = ۱۱۵۰ + ۱۴۵۰$ = شبه پول
سپرده پس انداز + سپرده مدت دار = سپرده غیر دیداری
سپرده پس انداز $۱۱۵۰ = ۴۸۰ +$
واحد $۶۷۰ =$ سپرده پس انداز

پاسخ تشریحی درس اقتصاد کنکور ۹۹ نظام جدید.
نویسنده: سارا شریفی (مؤلف کتاب آبی اقتصاد کانون)

سؤال ۱۳۳. پاسخ صحیح گزینه ۲

الف) درآمد سرانه ایران برحسب دلار PPP = ۱۵۰۹۰ دلار
درآمد سرانه اوکراین برحسب دلار PPP = ۸۵۰۸ دلار
می‌توان گفت متوسط رفاه مردم ایران دو برابر مردم کشور اوکراین است.
ب) سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور یا یک زمان به کشور یا زمان دیگر متفاوت است، این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازها است. افرادی که در زمانی یا کشوری فقیر به‌شمار نمی‌روند، ممکن است در کشور یا زمان دیگری فقیر باشند.
ج) به عنوان مثال: فردی در آفریقای مرکزی بالای خط فقر است ولی در همان زمان ممکن است در آفریقای شمالی پایین خط فقر قرار گیرد.
د) سیاست‌های تثبیت اقتصادی: سیاست‌هایی که دولت برای کاهش نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی (اشتغال، تورم و رشد) و کنترل و تنظیم تقاضای کل اقتصاد در کوتاه‌مدت اعمال می‌کند.
ه) استقرار برای تأمین هزینه‌های جاری دولت، کار معقولی نیست؛ اما اگر: مبالغ قرض گرفته شده، خرج سرمایه‌گذاری و امور مولد شود می‌تواند راهگشا باشد.

- تحریم‌ها:
- هزینه‌هایی را بر کشور تحریم‌شونده تحمیل می‌کنند.
  - کشور تحریم‌کننده و سایر کشورها نیز زیان می‌بینند.
  - کشور تحریم‌شونده با نیروهای داخلی اقدام به تولید کند.
  - می‌توانند منافع داشته باشند.
  - مزیت‌های اقتصادی و رقابتی کسب کند.
  - اقتصاد درون‌زا تحقق می‌یابد.

و) پیشرو، مولد و فرصت‌ساز: یسرفت اقتصادی برای ماندگاری، نیازمند خلق فرصت‌های جدید است. خلق فرصت‌های جدید براساس قدرت تولید و انتخاب عرصه مناسب فرصت‌ساز برای پیشرفت صورت می‌گیرد. افزایش قدرت تولید و انتخاب زنجیره‌های اقتصادی دارای مزیت باید به عنوان محور حرکت اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

سؤال ۱۳۴. پاسخ صحیح گزینه ۲

درصد ۴ = سهم دهک اول - سهم دهک چهارم
 درصد ۳ = سهم دهک اول $\Rightarrow$ ۴ = سهم دهک اول - ۷ $\Rightarrow$
 درصد ۵/۵ = سهم دهک دوم - سهم دهک هفتم
 درصد ۵ = سهم دهک دوم $\Rightarrow$ ۵/۵ = سهم دهک دوم - ۱۰/۵ $\Rightarrow$
 درصد ۱۵ = سهم دهک نهم $\Rightarrow$ ۷ = ۸ - سهم دهک نهم $\Rightarrow$ ۷ = سهم دهک پنجم - سهم دهک نهم
 درصد ۲۴ = سهم دهک دهم $\Rightarrow$ ۱۵ = ۹ - سهم دهک دهم $\Rightarrow$ ۱۵ = سهم دهک ششم - سهم دهک دهم

سؤال ۱۳۵. پاسخ صحیح گزینه ۳

(الف)

مؤسسه تولیدی	نهاده‌های (عوامل) تولید
مؤسسه تولیدی محصولات کشاورزی	زمین کشاورزی / نیروی کار / آب / کود / انبار / سردخانه
مؤسسه تولیدی محصولات صنعتی	نیروی کار / ماشین‌آلات / مواد اولیه

